

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/37278>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-06 and may be subject to change.

- HOME
- LAATSTE AFLEVERING
- COLUMN
- AGENDA
- VACATURES
- WEBLOG
- ARTIKELEN/ARCHIEF
- KRONIEKEN
- RECHTSPRAAK
- WETGEVING
- NIEUWS
- ACTUELE DOCUMENTEN
- PDF ARCHIEF
- ZOEKEN IN WEBSITE

- INFO
- ZOEKEN
- ABONNEREN
- ADVERTEREN
- CONTACT
- VOOR AUTEURS
- OVER NJB

Artikelen

Deregulering bij OCenW?

Afl. 2005/37

Deregulering en vermindering van administratieve lasten zijn reeds jarenlang een belangrijke doelstelling van de 'Haagse politiek', zelfs van het ministerie van OC en W. De minister liet onlangs trots weten dat een groot aantal – overigens veelal reeds niet meer toegepaste – koninklijke besluiten wordt 'geschrapt', overigens zonder te vermelden hoeveel nieuwe er onlangs tot stand zijn gekomen of binnenkort zullen komen. De staatssecretaris wil kennelijk niet achterblijven. Onder diens leiding is een concept-wetsvoorstel (Wet op het hoger onderwijs en onderzoek) tot stand gekomen, waarvan de considerans onder meer stelt 'dat het wenselijk is dat de wetgeving voor het hoger onderwijs en onderzoek vereenvoudigd wordt'. Ook de memorie van toelichting noemt deze wens herhaaldelijk.

Deze doelstelling nodigt uit tot enige studie van het concept-wetsvoorstel. Het resultaat daarvan is dat het voorstel het omgekeerde blijkt te bewerkstelligen van wat het beoogt. Dit is onder meer te wijten aan een nieuw verschijnsel: het opleggen van zorgplichten aan de colleges van bestuur van de universiteiten en hogescholen (zie met name art. 2.1). Ik neem het artikel hieronder integraal op:

1. Het college van bestuur draagt zorg voor kwalitatief goed hoger onderwijs en kwalitatief goed onderzoek.
2. Het zorgdragen voor kwalitatief goed hoger onderwijs omvat ten minste de volgende aspecten:
 - a. niveau van de opleiding: dit is gericht op het eindniveau van de opleiding gelet op wat gewenst en gangbaar is, bij voorkeur gemeten naar internationale standaard,
 - b. onderwijshoud: deze omvat in ieder geval de aard van het onderwijs, voldoende samenhang in het opleidingsprogramma van de opleiding, de studielast en een duidelijke relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van het opleidingsprogramma,
 - c. onderwijsproces: dit omvat in ieder geval voldoende afstemming tussen vormgeving van het onderwijs en de inhoud, voldoende studiebegeleiding en inzichtelijke beoordeling en toetsing van het onderwijs.
 - d. opbrengsten van het onderwijs: deze omvatten in ieder geval voldoende rendement van de opleiding in relatie tot de beargumenteerde streefcijfers en voldoende maatschappelijke relevantie van de eindkwalificaties van degenen aan wie de graad is verleend door voldoende afstemming met het werkveld waarbij instellingen hiertoe, waar mogelijk gezamenlijk met andere instellingen die dezelfde of aanverwante opleidingen verzorgen, overleg voeren met de gezamenlijke werkgevers,
 - e. graadverlening: deze omvat in ieder geval voldoende samenhang tussen enerzijds de inhoud van de opleiding en anderzijds de door het college van bestuur vastgestelde toevoegingen aan de graad,
 - f. voorzieningen: deze omvatten in ieder geval de materiële voorzieningen, de kwaliteit van het personeel, de organisatie en de interne kwaliteitszorg,
 - g. externe kwaliteitszorg: deze omvat in ieder geval een beoordeling van de opleiding door onafhankelijke deskundigen die ten minste betrekking heeft op de mogelijkheden de opleidingen te vergelijken met andere opleidingen en op een internationaal beoordelingskader.
3. Het zorgdragen voor kwalitatief goed onderzoek omvat ten minste een goed functionerend kwaliteitszorgsysteem voor het

onderzoek, voor onderzoeksuniversiteiten en universiteiten de promotieopleidingen daarbij inbegrepen.

De bepaling is afschuwelijk geformuleerd. Bovendien draagt zij de colleges van bestuur de zorg op voor een aantal terreinen ter zake waarvan zij geheel niet bevoegd zijn of horen te zijn, mede gezien de academische vrijheid. Dat is al niet mis. Maar het ergste is dat zij onontkoombaar leidt tot dikke protocollen, formats, richtlijnen en dergelijke inzake de betekenis van alle vage (en rare) kwalificaties van de bepaling. Wat is kwalitatief goed onderwijs en onderzoek, wat is gewenst en gangbaar, wat zijn internationale standaarden, wat is voldoende samenhang, een duidelijke relatie, voldoende afstemming, voldoende studiebegeleiding, voldoende maatschappelijke relevantie, voldoende rendement, enzovoort? Dit alles zal bepaald en omschreven (moeten) worden. Waarom? Omdat anders de - overigens nu al zeer bureaucratische - accreditatie van de instellingen een tombola wordt. Voor de al dan niet externe kwaliteitszorg (visitaties en dergelijke) en voor de activiteiten van de Inspectie geldt hetzelfde. En, let op: deze zorgplichten zijn minimumplichten. Er komt dus zo goed als zeker nog heel wat bij.

Maar het blijft niet bij zorgplichten. Het wetsvoorstel bevat talloze opdrachten (of mogelijkheden) tot regelstelling, onder andere met betrekking tot de studielast, de examens en de examencommissies, de informatie aan studenten, de inschrijving, de vooropleidingseisen, de toelating tot de masteropleidingen, inschrijvingsbeperkingen, selectiecriteria, collegegelden, financiële ondersteuning van en subsidies aan studenten, het studieadvies, klachten van studenten, het college van beroep voor het hoger onderwijs, beoordeling van de kwaliteit van de werkzaamheden van de instelling, de bestuursorganisatie, de rechtspositie van het personeel, beroepsmogelijkheden en - procedures, de medezeggenschap en ga zo maar door.

De lezer zal het misschien niet geloven, maar het is slechts een greep uit dit deregulerende concept.

Wij zijn er nog niet. Want op diverse plaatsen worden verplichtingen tot overleg en het verschaffen van inlichtingen opgelegd, niet alleen in relatie tot de minister, maar ook binnen het 'werkveld' (het staat er écht) en betreffende 'de gezamenlijke werkgevers'.

Er zou nog veel meer te zeggen zijn over dit concept, onder andere over de ongrondwettigheid van enige bepalingen ervan en het nagenoeg negeren van de positie van de bijzondere universiteiten. Maar ik vermoed dat de lezer van dit stukje al moedeloos het hoofd in de schoot heeft gelegd, peinzend: als d  t er door komt, val ik definitief van mijn deregulerings- en ontbureaucratiseringsgeloof af. Bij mij is dit al het geval. Dit departement leert het nooit.

C.A.J.M. Kortmann
hoogleraar Staatsrecht aan de Radboud Universiteit Nijmegen en medewerker van dit blad

Auteur	[Kortmann, C.A.J.M.]
Vindplaats	[2005/1948]
Titel	[Deregulering bij OCenW?]
Artikel	[art50537.html]
Trefwoord	[Deregulering] [regeldruk] [Hoger onderwijs] [zorgplicht]
Rechtsgebied	[Recht algemeen]